

תפילה (11)

ברכת התורה נכללת בתוך ברכות השחר

גם ברכת התורה נכללת בתוך ברכות השחר, כי גם היא הודאה להקב"ה על החסד והעוצמה שמונחים בדברים מוחשיים. חז"ל אומרים (נדרים פא.) שבית המקדש נחרב משום שלא בירכו בתורה תחילה. אומר רבינו יונה (והביאו הר"ן שם): שלא היו מברכין בתורה תחילה, כלומר שלא היתה התורה חשובה בעיניהם כ"כ שיהא ראוי לברך עליה. הטענה על עם ישראל היתה, שברכת התורה לא היתה אצלם בגדר ברכה על דבר מחושי! לא בירכו בתורה בתחילה, היה להם את ההבנה לברך על אוכל, על לחם, לברך רוקע הארץ על המים, לברך על כל נשימה ונשימה, כי הם הבינו שברגע שהם יכניסו את הראש למים וישתוהו קצת הם ירגישו איזו מתיקות יש בה בקצת חמצן, אבל הם לא הרגישו שהתורה הוא פשוטו כמשמעו החמצן שלהם, הלחם שלהם, חוץ מכל העמקות שטמונה בה. זו היתה הטענה כלפיהם, ועל זה נחרב בית המקדש. ברכת התורה משמעותה לברך את הקב"ה על דבר מוחשי, כמו שאנו מברכין את כל סדר שאר ברכות השחר, שכולן ברכות על טובות מוחשיות שיש לשים לב אליהן. גם העובדה שאנו לומדים תורה היא טובה פשוטה ומוחשית! כי איך נראה אדם בצורת האדם שלו שהוא אינו לומד תורה, ואיך היא נראה בשעה שהוא לומד תורה. וכמו שברכת "אשר יצר" עלינו לזכור ולצייר איך היה מצבו כששכבנו חולים וחסרי אונים, כך גם בברכת התורה נצייר לעצמנו כיצד נראה אדם שלא לומד תורה, כך נדע להעריך כיצד נראה אדם שכן לומד תורה, לא רק בפנימיות, שמחה החיים והתענוג שיש ליהודי בתורה, אלא גם פשוט בחיצוניות. אסור לנו להחשיב ולחיות את התורה כמשהוא רוחני בלבד, אלא היא צריכה להפוך בשבילנו למשהו מוחשי וגשמי. זוהי משמעותה של ברכת התורה.

רב פינקוס זצ"ל בספרו "נפש שמשון" על התפילה

אמירת הברכה והזכרת שם שמים

לאחר אמירת "מודה אני", נוטל האדם את ידיו ומברך ברכת "על נטילת ידיים". ברכה זו היא הראשונה ביום, ולאחריה מברך האדם מדי יום עשרות ברכות מסוגים שונים, ברכות המצוות, ברכות הנהנין, ברכות בתפילה ועוד. אמרו חז"ל (מנחות מג:): חייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום. דורשים זאת מהפסוק (דברים יב): "ועתה מה ה' אלוהיך שואל מעמך", על תיקרי "מה" אלא "מאה". מספרים חז"ל (במדבר רבה יח, כא), שבכל יום היו מתים מישראל מאה אנשים, בא דוד ותיקן להם מאה ברכות, כיון שתיקן, נעצרה המגפה. קודם שיתחיל

אדם לברך איזושהי ברכה, עליו לדעת איזו ברכה הוא צריך לברך, כדי שבשעה שהוא מזכיר שם ה', שהוא עיקר הברכה, ידע מהי חתימת הברכה. אסור לעשות שום פעולה בשעה שהוא מברך, אלא יתרכז כל כולו בברכה. יברך במתינות, ויכוון את פרוש המילים ואת כוונותיהן. ראוי לאדם שירגיל את עצמו לומר את הברכות בקול רם, כי הקול מעורר את הכוונה, כשהוא מברך, יהא פיו נקי מרוק ומכל דבר אחר, שנאמר: "מלא פי תהילתך" (תהלים עא, ח)

ספר עבודה שכל

להאיר את תיבות התפילה

התפילות, יסודותן בהררי קודש. תפילות אבות תיקנום (ברכות כו:). אבות העולם, אברהם, יצחק ויעקב תקנו את התפילה. אברהם תיקן תפילת שחרית שנאמר: "וישכם אברהם בבוקר אל המקום אשר עמד שם", ואין עמידה אלא תפילה. יצחק תיקן תפילת מנחה, שנאמר: "ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב", ואין שיחה אלא תפילה. יעקב תיקן תפילת ערבית, שנאמר: "ויפגע במקום וילן שם", ואין פגיעה אלא תפילה. דורשי רשומות רמזו: האות השניה של אברהם ב', בוקר, האות השניה של יצחק צ', צהריים, האות השניה של יעקב, ע', ערב. ישנם הרבה סוגים ואופנים לתפילה. יש המתפללים בשקט ובמתינות, ויש המתפללים בקול ובסערת רגשות, אבל דבר אחד משותף לכל הסוגים והאופנים של התפילה, יש להתפלל בכוונה, הכוונה היא הנשמה של התפילה, תפילה בלא כוונה כגוף בלי נשמה. "צוהר תעשה לתבה", צריך להאיר את ה"תבה", להאיר את מילות התפילה, להבין מה אומרים, צריך לדעת את דקדוק המילים להגות אותן כהלכה. כדי לדעת ולהבין, צריך ללמוד. "אין בור ירא חטא ולא עם הארץ חסיד" (אבות ב, ה). עלינו ללמוד את תוכן התפילות, לעיין בפרושיהן, להבין את באורי המילים ומשמעותן, על יד כך יתעלה, יתגדל ויתקלס שמו הגדול יתברך.

ספר עבודה שכל

העולם הזה, מלון יקר מאוד

ישנה בעיה גדולה שבעלי המוסר מדברים עליה, שכל מה שאנו נהנים מעוה"ז מנוכה מהעוה"ב שלנו. וידוע גם הפתגם שאומרים בשם הגרי"ס זצ"ל: "העולם הזה הוא מלון יקר מאוד, שכל הנאה ממנו עולה בשכר יקר". אומר ר' איצ"ל בלאזר זצ"ל שהעצה לכך היא, אם אדם לא עובד עבור עצמו אלא בשביל הקב"ה, לא מנכים לו משכרו. מהי הבנת הדברים? כי כשם שמי ששוהה בבית מלון, אם הוא נמצא שם עבור עצמו, עלול לשלם טבין ותקילין, אבל אם כל שהותו שם היא עבור

הלכה: בחובת הזהירות לסיים בביהכ"נ את התפילה עד סופה ובתפילין לראשו

כתב השו"ע (סימן קלב ס' ב') אסור לאדם לצאת מביהכ"נ קודם קדושה דסידרא, וגם אח"כ אין לצאת מביהכ"נ עד גמר התפילה ושמיעת הקדישים וכשהוא לבוש עדיין בתפילין (עיי' במ"ב שקנ"ו), וכן נהג האר"י ז"ל לומר עלינו כשהוא לבוש עדיין בתפילין, וגם כדי שישמע הקדיש דרבנן שאומרים אחר פיתום הקטורת שגם זה בכלל דברי הגמרא (סוטה מט.) "דעלמא קאי איהא שמייה רבה דאגדתא". ואף אם שמע הקדישים האלו ממנין אחר כשהוא עדיין בתוך התפילה או לפני התפילה לא יצא ידי חובת הענין על פי הקבלה, כי צריך להיות אחרי תפילתו דווקא. לכן יראה כל אדם להרגיל עצמו לישאר בביהכ"נ עד גמר התפילה והקדישים, זולת באקראי ומחמת סיבה נחוצה, וגם אז יראה להשלים לעצמו אח"כ סדר התפילה. ומי שעוזב את ביהכ"נ קודם גמר התפילה בקביעות ולא מחמת אונס כמעט נאמר עליו "ועוזבי ה' יכלו ר"ל"

פסק

תשובת חלק ב'

חקירה: שליחות

המעשה הוא של השליח והמחשבה של המשלח, או שגם המחשבה הוא של השליח. (המידות לחקר ההלכה טז-ע: מחלוקת רמב"ם וטור בנשתטה המשלח)

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

פתגם: רוב הדברים הנאמרים בצחוק הם אמת, בעוד שרוב השקרים נאמרים ברצינות. ספר "שמחלה"

סיפור: מלאכת גוי

מחבר הביא את ספרו לפני רבי איזיל חריף, לשם הסכמה. הזהר, אמר רבי איזיל, שלא תאבד את ספרך ברחוב. מה משמע? שאל המחבר ופניו נהרו. אך מיד חלפה ארשת הנהרה מעל פניו כאשר שמע את הסברו של רבי איזיל: יש לחשוש, שמא ימצאהו גוי מן השוק ויטעו, כי הוא חיבר ספר זה.

ספר "חד וחלק" חלק ב' (דף פ)

שבת שלום!

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, צדוק בן מרים, ויקטור חי בן יקוטה, שמחה ג'וזת בת אליז. זרע של קיימה לרינה בת זהרה אנריאת. גיינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, דניאל בן רחל, עמנואל בן ארנסט אברהם, רפאל שלמה בן אסתר, חוה בת צביה, מיה בת רחל.

חברה שהיא עובד עבודה, הוא לא צריך לשלם מאומה, הכל על חשבון החברה עבודה הוא עובד, כך גם בעבודת ה' שלנו בעולם הזה. וכמו שלחילול ה' אין כפרה, כך גם על קידוש ה', מי שמקדש את שם ה' בעולם, לא מנכים לו מהמצוה הזאת, הוא כביכול עובד בשביל הקב"ה, והקב"ה משלם. ר' ישראל אומר שמי שאוכל מעדנים בעולם הזה עלול לאכול ולקפח את כל עולמו. האמת היא שאין צורך להגיע למאכלי מעדנים, בראיה אחת שאדם רואה ברגע אחד, יש יותר הנאה מכל המעדנים שהוא אכל כל חייו! עיניים זה הנאה עצומה. אנו חיים בתוך עולמו של הקב"ה וזה עולם של חסד במושגים שלו. איננו מודעים לשינויים שלנו עד שהן כואבות. איזה תענוג הן השינויים, איזה חסד גדול זה. האם שמנו לב לכך אי פעם? ומה עם העיניים והאזניים? וכן הלאה, עצם החיים זה הדבר הכי מתוק שיש לנו, ואנו חיים כל היום.

רב פינקוס זצ"ל בספרו "נפש שמשון" על התפילה

כל הנהגה בעוה"ז בלא ברכה מעל

אמרו חז"ל (ברכות לה.) כל הנהגה בעוה"ז בלא ברכה מעל. אדם עושה החשבון, מה פירוש "מעל"? במשך החיים שלי כמה ק"ג עגבניות אכלתי, וכי חסדו של הקב"ה מסתיימת בקילו עגבניות? אנו חיים בעולמו של הקב"ה, וכל רגע אנו נהנים ממיליונים ומיליארדים טובות! אנו נכנסים לחנות של השי"ת ולוקחים משם עיניים אנו פוגשים חסדים כאלה עצומים, שכל המצוות שאנו עושים לא יוכלו להחזיר את מה שאנו שצריכים לשלם עליהם. אנו חיים בתוך עולם שיש בו בעיה עצומה. הבעיה היא שגם את המצוות שאנו מקיימים, אנו עושים בעיקר עבור עצמנו! אך אם אדם חי בעולם הזה עבור ה', אם הוא רואה את עצמו כסוכן של הקב"ה, אין לו כל בעיה, כי הקב"ה נותן לו לאכול ולשתות וכו'. איך המציאות הפשוטה והמרה היא, שלמעשה האדם לא קם בבוקר בשביל להניח תפילין. הוא קם בבוקר בשביל לחיות, בשביל להינות מהחיים, בשביל לאכול ולשתות. זו המציאות. עובדה שכל תפילת שמו"ע אנו חושבים על אוכל, אבל בזמן האוכל איננו חושבים על השמו"ע. וא"כ, כיצד לא ינוכה שכרנו לעולם הבא בתענוגות אין קץ שאנו נהנים כאן בעולם הזה?

התשובה היא, שמי שמברך בכוונה זה לא מתנכה לו מן העולם הבא. ההסבר לכך פשוט: כשאנו מברכים ומודים להקב"ה על מה שהוא נתן לנו והשפיע עלינו, אנו כביכול מחזירים את זה אליו, ובלשון הקדמונים הדבר נקרא "אור חוזר". באמצעות הברכה אנו מחזירים הכל להקב"ה. וכשאנו מחזירים את הכל אליו, שוב לא קבלנו כלום, זה מופקד אצלנו, ומי שמודה בפקדון, זה נקרא ברשותו של הבעלים.

רב פינקוס זצ"ל בספרו "נפש שמשון" על התפילה

